

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Кравченко Олександр Сергійович

*кандидат юридичних наук, член-кореспондент
Академії адміністративно-правових наук,
старший науковий співробітник
Науково-дослідний інститут публічного права
м. Київ, Україна*

До принципів публічного адміністрування підприємницької діяльності слід віднести принцип рівності всіх перед законом та судом, принципи верховенства права та належного урядування, принцип правової визначеності, принцип взаємної відповідальності органів публічної адміністрації та суб'єктів підприємницької діяльності, принципи захисту інтересів національного виробника та підтримки національного виробництва (що набуває особливої актуальності в контексті євроінтеграційних та глобалізаційних процесів).

Так, принцип верховенства права фактично включає в себе три фундаментальні правові принципи – принцип верховенства права і свобод людини над публічними інтересами (неприпустимість звуження або обмеження права і свобод людини задля реалізації публічних інтересів, не пов'язаних із питаннями національної безпеки та оборони), принцип верховенства визнаних Україною норм міжнародного права над нормами національного права, а також принцип верховенства норм Конституції [1] як Основного Закону над нормами інших законів України. Адже якщо казати про принцип верховенства права без згадки про вищевказані три принципи, то само словосполучення «верховенство права» стає абстрактним.

Із принципом верховенства права прямо пов'язаний принцип належного урядування, який передбачає високі стандарти діяльності органів публічної адміністрації, серед яких: неприпустимість проявів корупції, чітке дотримання правових процедур у взаємовідносинах з фізичними та юридичними особами, оперативність вирішення питань публічного адміністрування тощо.

Без перебільшення надзвичайно важливе значення для суб'єктів підприємницької діяльності має дотримання органами публічної адміністрації принципу правової визначеності. Наприклад, внесення змін до Податкового кодексу України [2] повинно відбуватись виключно до початку чергового податкового року. Не менш важливим

є дотримання принципу правової визначеності під час прийняття та внесення змін до інших законів та підзаконних відомчих нормативно-правових актів. Часті зміни до правил ведення бізнесу, його ліцензування та оподаткування негативно впливають на правосвідомість і правову культуру підприємців, змушують їх шукати неправові способи вирішення поточних питань підприємницької діяльності (як ухилитися від сплати податків, працювати без ліцензії, не оформляти найманих працівників тощо).

На окрему увагу заслуговує принцип взаємної відповідальності органів публічної адміністрації та суб'єктів підприємницької діяльності. Підприємці тільки тоді будуть неухильно дотримуватися адміністративно-правових норм (правил) ведення бізнесу, коли будуть бачити відповідну правову поведінку з боку уповноважених посадових осіб органів публічної адміністрації, а також факти реального притягнення до юридичної відповідальності суб'єктів владних повноважень, які порушили закон.

До спеціальних принципів адміністративно-правового регулювання у сфері підприємницької діяльності слід віднести принципи захисту інтересів національного виробника та підтримки національного виробництва, що є особливо актуальним в контексті євроінтеграційних та глобалізаційних процесів. Ключовим завданням органів публічної адміністрації є створення адміністративно-правових засад для розвитку національного виробництва всіх основних груп товарів, адже від цього залежить і зростання ВВП країни, і забезпечення національної продовольчої безпеки в умовах глобалізації.

Література:

1. Конституція України. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution> (дата звернення 20.01.2025).

2. Податковий кодекс України. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 20.01.2025).